

AB Trav och Galopp
Hästsportens Hus
16189 Stockholm

Föreläggande

Lotteriinspektionen förelägger AB Trav och Galopp (ATG) att:

1. Möjliggöra kontroll av lagda vad som avviker från förväntade spelmönster. Kontrollerna ska kunna genomföras innan vaden tillförs vadhållningssystemet och tillåts påverka oddsen. Möjlighet till kontroll ska omfatta samtliga ATG:s spelformer och distributionssätt.
2. Fastställa en beslutsordning som beskriver vilka funktioner eller roller som är behöriga att fatta beslut om att vägra ta emot eller godkänna lagda vad som avviker från förväntade spelmönster.
3. Skärpa rutinerna för realtidsövervakning av oddsförändringar.
4. Tydliggöra ansvarsfördelningen för åtgärder och beslut i händelse av avvikande oddsförändringar. Av ATG:s rutinbeskrivningar ska tydligt framgå vilka funktioner eller roller som är behöriga att fatta olika beslut.
5. För Lotteriinspektionen tydliggöra vilka roller och funktioner i ATG:s organisation som har särskilt ansvar för efterlevnaden av interna och externa regelverk.

Ovanstående åtgärder ska dokumenteras och ha kommit in till Lotteriinspektionen senast den 26 september 2014. Om åtgärderna inte fullt ut hinner genomföras till den 26 september ska en åtgärdsplan för dessa presenteras.

Bakgrund

Den 5 september 2014, på Östersundstravet inför lopp 8, inkom platsspel från USA på ca 19 miljoner kr fördelat på tre hästar. Utöver vadet från USA var omsättningen på platsspelet ca 16 000 kr. Enligt uppgift från ATG överstiger omsättningen på ett dylikt spelobjekt vanligtvis inte 50 000 kr. Den 6 september 2014 genomförde Lotteriinspektionen ett tillsynsbesök hos ATG på Hästsportens Hus för att få information om det

inträffade. Den 10 september 2014 besökte ATG Lotteriinspektionen för att ge ytterligare information om händelsen. Följande har framkommit: Start och spelstopp för lopp 8 den aktuella kvällen var satt till kl. 21:09. Starten försenades dock av att en häst skenade. Kl. 21:11 inkom spel från en samarbetspartner i USA (Churchill Downs) omfattande ca 19 miljoner kronor. Beloppet avvek kraftigt från förväntat spelmönster. Måldomaren i Östersund reagerade på oddsförändringarna som spelet från USA resulterade i och kontaktade tävlingsoperatören. Operatören stämde av med totoförståndaren som instruerade måldomaren att skjuta på starten av loppet ytterligare några minuter. Totoförståndaren kontaktade totochefen som i sin tur kontaktade ATG:s säkerhetschef. Innan något beslut hann fattas startade loppet med de 19 miljonerna som en del av underlaget för beräkning av odds. I samband med att loppet gick iväg kl. 21:27 stängdes också spelet. Systemet öppnades för utbetalning med aktuell oddssättning kl. 21:34 för att stängas igen kl. 21:38. Ca 22 000 kr betalades ut innan systemet stängdes för utbetalning.

Churchill Downs hävdade initialt att vadet var riktigt för att sedan i nästa kontakt med ATG ändra sig till att ett tekniskt fel uppstått och att de 19 miljonerna aldrig spelats. De uppgav istället att de verkliga insatserna omfattade 30 dollar. Totochefen tog efter det beskedet beslut om att rensa bort de 19 miljonerna från vadhållningspoolen och manuellt räkna om oddsen. Därefter öppnades loppet för utbetalning igen kl. 22:32.

ATG uppgav vid mötet den 10 september att det med största sannolikhet inträffat ett fel vid registrering av valutakurs hos den mellanhand som samlar in vad från Churchill Downs och skickar dessa till ATG. Felregistreringen ska ha resulterat i att de 30 dollar som faktiskt var spelade med den felaktiga valutakursen räknades upp till 19 miljoner kr.

Av kap. 15 § 1 andra stycket i ATG:s vadhållningsbestämmelser framgår att efter det att vinstutbetalning har påbörjats kan vinstuträkningen inte ändras. ATG har i detta fall brutit mot sina egna vadhållningsbestämmelser när utbetalningen stängdes och vinstuträkningen gjordes om samt att utbetalning därefter påbörjades på nytt.

ATG:s rutiner för kontroll av avvikande vad

Enligt uppgift från ATG finns inte möjlighet att stoppa avvikande vad av den aktuella typen (platsspel från utlandet) innan de går ut i spelsystemet. Bristen på kontroll av lagda vad kan resultera i – och har nu också inträffat – att rent felaktiga eller av andra orsaker avvikande vad tillförs

spelsystemet och tillåts påverka oddssättningen och informationen till spelarna. I det nu aktuella fallet har sannolikt en felregistrering av valutakurs resulterat i ett kraftigt avvikande vad som tillåts påverka vadhållningssystemet. Om ATG hade haft system och rutiner för att granska och avvisa avvikande vad hade det aktuella spelet inte påverkats av det felaktiga vadet.

Att uppenbart avvikande vad kan påverka spelsystemet utan kontroll och granskning från ATG:s sida ser Lotteriinspektionens allvarligt på. Säkerheten i spelet kan inte garanteras när det finns risk för att t.ex. rena felaktigheter i informationsöverföringen från affärspartners kan passera systemet utan att ATG eller affärspartnern ingriper. Spelare kan och har drabbats av missvisande information i form av felaktiga odds.

Lotteriinspektionen förelägger ATG att för samtliga typer av spel och distributionssätt upprätta rutiner som möjliggör kontroll av lagda vad. Vad som avviker från förväntade spelmönster för ett visst spel ska kunna stoppas, granskas och godkännas av behörig beslutsfattare innan de tillåts påverka oddssättningen och informationen till spelarna. ATG bör ha tillräcklig kunskap och erfarenhet för att avgöra under vilka förhållanden ett vad ska anses vara avvikande.

Genom att inte stoppa och granska avvikande vad underlåter ATG att förhindra att bolagets produkter utnyttjas för brottsliga syften, fusk och rena felaktigheter. Spelet kan under dessa förutsättningar inte anses vara säkert enligt Lotteriinspektionens mening.

Beslutsordning

För de fall avvikande vad identifieras ska det finnas en fastställd beslutsordning som beskriver vilka funktioner inom ATG som har rätt att fatta beslut om att godkänna eller neka aktuella vad. Storleken på vaden bör vara avgörande för vilka funktioner som har rätt att fatta beslut.

Övervakning av oddsrörelser

ATG:s rutiner för övervakning av oddsrörelser bör skärpas. Den incident som inträffade den 5 september upptäcktes när måldomaren i Östersund noterade kraftiga förändringar i odds som de 19 miljonerna från USA resulterade i. Genom att mer strukturerat och noggrant studera oddsrörelser kan plötsliga förändringar och avvikande mönster upptäckas av ATG:s egen personal. Lotteriinspektionen menar att tydliga rutiner och

roller för övervakning av spelet borde vara en naturlig del av ATG:s verksamhet. De nuvarande rutinerna bör ses över och skärpas.

Ansvarig person

Rapporteringen från ATG till Lotteriinspektionen i det nu aktuella fallet har inte varit tillfredställande. Den första rapporten från ATG inkom först på morgonen den 6 september på begäran av Lotteriinspektionen. En incidentrapport i föreskriven form kom inte inspektionen tillhanda förrän den 7 september, nästan två dygn efter incidentens inträffande.

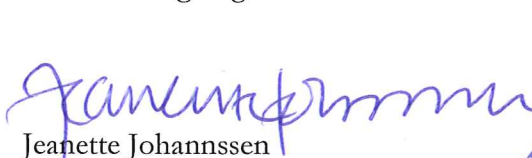
ATG saknar en särskilt utsedd person som har det övergripande ansvaret för efterlevnaden av de villkor och krav som föreligger för ATG:s verksamhet. En sådan s.k. Compliance Officer är vanligt förekommande bland de flesta andra spelbolag runt om i världen. ATG bör enligt Lotteriinspektionen starkt överväga att inrätta en sådan funktion. ATG ska vidare tydliggöra för Lotteriinspektionen hur bolaget arbetar med intern granskning och kontroll av regelefterlevnad.

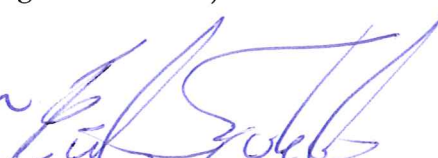
Avslutande kommentarer

Lotteriinspektionen ser mycket allvarligt på det inträffade. ATG:s rutiner för kontroll och analys av lagda vad som avviker från förväntat spelmönster har i detta fall inte fungerat. ATG har i hanteringen av det aktuella loppet brutit mot sina egna vadhållningsbestämmelser.

ATG har inte någon kännedom om vilka kunderna i utlandet är. Inom en snar framtid förväntas regelverket om åtgärder för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism omfatta ATG:s verksamhet. Regelverket ställer bl.a. krav på kundkännedom vilket föranleder Lotteriinspektionen att ifrågasätta om utlandsspelet i sin nuvarande form överhuvudtaget kan bedrivas i överensstämmelse med regelverket.

Detta föreläggande har beslutats av avdelningschefen Jeanette Johannssen efter föredragning av biträdande avdelningschefen Erik Sjöholm.

Jeanette Johannssen

Erik Sjöholm